
**Zpráva
o českém
knižním trhu
2016/2017**

Listopad 2017

Vydal Svaz českých knihkupců a nakladatelů v roce 2017.

Autoři jednotlivých kapitol:

AVA 10

Jiří Fraus 9

Erika Frýbortová 7, 8

Ivo Magera 3a, 5, 8

Marcela Turečková 2, 3b, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13

Martin Vopěnka 1

Hana Žáková 9

Kompletace:

Marcela Turečková

Korektury:

Michaela Šmejkalová

© SČKN, 2017

ISBN 978-80-907020-0-4

OBSAH

1. Úvodem.....	3
2. Struktura knižní produkce.....	4
3. Prodej knih	
a) Celkový objem knižního trhu	7
b) Průměrná cena knihy.....	8
4. DPH	9
5. Nakladatelé	11
6. Státní podpora	14
7. Knižní velkoobchod	15
8. Knižní maloobchod	17
9. E-knihy	20
10. Audioknihy.....	22
11. Knihovny	24
12. Knižní veletrhy	25
13. Kampaně a projekty propagující četbu knih.....	26

1. ÚVODEM

Český knižní trh v roce 2016 kopíroval růst ekonomiky a mírně rostl (zhruba o 4%). Na druhou stranu však vyšlo nejméně knižních titulů od roku 2006 a propad počtu vydaných titulů z roku na rok byl rekordní. Dlouhodobě alarmující je pokles produkce vysokoškolských učebnic. Pravděpodobně loni vyšlo méně specifických, náročnějších a vzdělávacích knižních titulů, což může být důsledkem rostoucích ekonomických tlaků (DPH na knihy, zvyšující se mzdy a nájmy...) a nedostatečné kompenzace za využívání autorských práv ve veřejném prostoru. Dobrou zprávou pro konečné spotřebitele je skutečnost, že realizované ceny knih se v průměru mírně snížily.

Ing. Martin Vopěnka, předseda SČKN

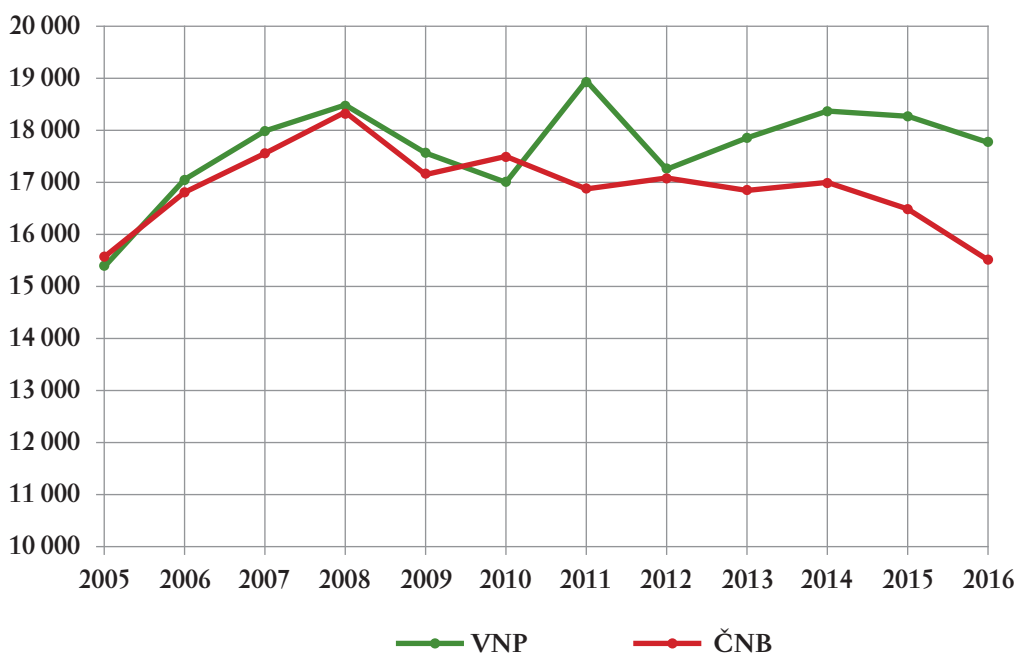
2. STRUKTURA KNIŽNÍ PRODUKCE

Charakter statistických dat

Statistická data o velikosti a struktuře produkce českých knih jsme v minulosti vytvářeli pouze z analýzy titulové produkce, neboť statistická data o finančních objemech v oblasti českého knižního trhu v současné době prakticky neexistují. Ve své analýze jsme se opírali především o dva zdroje poskytované Národní knihovnou ČR (NK), jimiž jsou každoroční Výkazy o neperiodických publikacích (VNP) a bibliografická databáze Česká národní bibliografie (ČNB). Letos jsme se rozhodli údaje korigovat i přímými dotazy k jednotlivým nakladatelům.

Počet vydaných titulů

Podle ČNB lze odhadnout, že v České republice vyšlo celkem zhruba 15 500 titulů s vročením 2016, tedy zhruba o 1 100 méně než titulů s vročením 2015. Časový vývoj počtu vydaných titulů zachycuje následující graf:¹

Uvedená čísla představují počty knih s daným vročením zaznamenaných v databázi ČNB k 1. 9. 2017. Počty titulů v jednotlivých letech se přitom dále mění, tak jak NK ČR zpracovává ještě některé nezachycené tituly, a celkový počet titulů lze s významnou přesností odhadnout teprve zhruba po 20 měsících (kupříkladu počet titulů s vročením 2012 zaznamenaných v ČNB stoupl od 1. 9. 2013 do 1. 9. 2014 ještě zhruba o 665 a za další dva roky o 374. Počet titulů s vročením 2016 zaznamenaných k 1. 9. 2017 činil 14 634. Předpokládáme však, že během dalšího roku stoupne toto číslo analogicky jako v předchozích letech, odsud odhadujeme výše uvedený celkový počet na 15 500.

O větším poklesu celkového množství vydaných knižních titulů oproti letům minulým svědčí i linka VNP (ten oproti roku 2015 uvádí pokles o 467 titulů).

Překlady

Český knižní trh má importní charakter. Do ČR jsou dováženy knihy připravené a vytištěné v zahraničí, zejména však jsou importovány autorské licence, takže VNP za rok 2016 vykazuje, že z cizích jazyků bylo přeloženo 36% všech zpracovaných titulů. Mezi jazyky, z nichž se knihy překládají, převládá angličtina (55,7% všech přeložených titulů). Na dalších místech je němčina (14,8%), slovenština (5,2%), francouzština (4,8%), ruština (2,5%), skandinávské jazyky (2,3%) a španělština (2,3%). Podíl dalších jazyků na počtu přeložených titulů nepřekračuje 2%, jak ukazuje následující tabulka s počty přeložených titulů:

Jazyk	2015	%	2016	%
Angličtina	3 284	52,6	3 563	55,7
Němčina	949	15,2	946	14,8
Slovenština	369	5,9	334	5,2
Francouzština	296	4,7	306	4,8
Ruština	175	2,8	162	2,5
Skandinávské jazyky	173	2,8	145	2,3
Španělština	120	1,9	148	2,3
Italština	89	1,4	109	1,7
Polština	146	2,3	69	1,1
Latina	24	0,4	22	0,3
Ostatní a vícejazyčné	615	9,9	587	9,2

Údaje v této tabulce jsou převzaty z VNP a vztahují se nikoliv na produkci daného roku, ale na povinné výtisky, které v daném roce do NK dorazily (viz poznámka 1). Celkový objem překladů se lehce zvýšil (dle VPN z 6240 na 6391 titulů). V porovnání s rokem 2015 opět vzrostl objem titulů přeložených z angličtiny. Kromě toho se lehce zvyšovaly počty překladů ze španělštiny a italštiny. Naopak k velkému snížení počtu překladů došlo u polštiny.

Tematické spektrum českých knih

Z hlediska tematických oblastí² je struktura českého knižního trhu následující:

Rok	2015	2016
Všeobecné, beletrie	42,0%	45,1%
Společenské vědy, umění	26,1%	24,8%
Ekonomie, právo, politika	14,0%	14,0%
Technické vědy, zemědělství	6,2%	6,0%
Přírodní vědy	11,7%	10,0%

Dlouhodobě se projevuje lehký růst produkce beletrie a všeobecných knih, a naopak mírně klesá produkce knih z oblasti technických věd a přírodních věd.

Dětské knihy, učebnice a beletrie

Dětské knihy představují 12,1 % titulů vydaných v roce 2016 (nárůst oproti roku 2015 s 10,7%), učebnice pro základní a střední školy 3,3 % (propad oproti 3,6 % v roce 2015) a vysokoškolské učebnice 3,3 % (další pokles, v roce 2015 to bylo 4,9%). **Z hlediska dlouhodobých trendů lze mluvit o výrazném poklesu vydávání vysokoškolských učebnic a současně o nárůstu produkce dětských knih a v posledním roce také beletrie.**

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Beletrie	3 929	4 162	4 475	4 477	5 174	4 684	5 190	5 129	5 297	5 559
Dětské knihy	1 187	1 385	1 367	1 336	1 569	1 698	2 031	1 962	1 955	2 157
Vysokoškolské učebnice	1 971	2 132	1 489	1 536	1 596	1 522	1 538	1 192	893	593

Poznámky

1. Počet titulů vydaných v jednotlivých letech se zjišťuje velmi obtížně. Donedávna byl tento počet brán z Výkazů o neperiodických publikacích (VNP), které každoročně vydává Národní knihovna (NK) a některé zdroje se o tento zdroj doposud opírají. Toto číslo však se skutečným počtem vydaných titulů koresponduje pouze částečně: udává počet neperiodických publikací, které v daném roce dorazily do Národní knihovny. VNP je vydáván vždy na začátku roku (únor, březen), avšak tituly starého roku proudí do NK ještě do konce prázdnin. Do příštího VNP tak přepadáva odhadem asi 30 % roční produkce. Počty uváděné VNP se proto vztahují k části produkce minulého roku, ale nezapočítávají část produkce roku nového. Kromě toho se sem započítávají rovněž tituly z tzv. šedé sféry, které se do katalogu NK jako knihy nedostanou (jedná se o různé nepublikované vysokoškolské a habilitační práce, výroční zprávy institucí a škol, katalogy a programy veletrhů a festivalů, katalogy aukcí a výstav, které nejsou distribuovány prostřednictvím knižního trhu, divadelní programy, komerční katalogy, firemní adresáře a seznamy inventáře, včetně přírůstků knihoven, nepublikované výzkumné zprávy, propagační materiály [turistické, politické – např. volební, obchodní], pozvánky, interní dokumenty apod.).

Pro přesnější odhad roční titulové produkce je proto lepší zohlednit počty titulů s daným vrocením, které jsou evidovány v katalogové databázi Česká národní bibliografie (ČNB). Oba dva zdroje vykazují určité rozdíly, které jsou markantní zejména v roce 2011 (ČNB: 16 845 a VNP: 18 985), roku 2013 (ČNB: 16 800, VNP: 17 876), 2014 (ČNB: 17 000, VNP: 18 379) a 2015 (ČNB: 16 600, VNP: 18 282).

Tento rozdíl vysvětlují pracovníci NK změnou metodiky zařazování titulů do ČNB v roce 2011, kdy se do databáze přestaly zařazovat tituly z tzv. šedé zóny (viz výše), zatímco před rokem 2011 se v ČNB uváděly. Rozdíl obou čísel v letech 2013 až 2016 zatím neumíme interpretovat.

2. Jednotlivé použité tematické oblasti byly vytvořeny spojením následujících kapitol VNP: Všeobecné knihy, beletrie – 1, 22, 23b, 25; Přírodní vědy: 12, 13, 14, 24; Společenské vědy, umění: 2, 3, 4, 8, 10, 11, 19, 20, 21, 23a; Technické vědy: 15, 16; Ekonomie, právo, politika: 5, 6, 7, 9, 17, 18.

Zdroj: SČKN

3. PRODEJ KNIH

a) Celkový objem knižního trhu

Pro vyčíslení aktuálního odhadu obrátu českého knižního trhu a zjištění jeho vývojového trendu byly použity údaje o obrátu z posledních hospodářských výsledovek či výročních zpráv, publikovaných dotyčnými subjekty ve Sbírce listin Veřejného rejstříku (např. Justice.cz). V případech, kdy zde byly uloženy dokumenty staršího data, jsme tyto údaje získali přímým dotazem u oprávněného zástupce daného subjektu. Většinou jsou tyto údaje za rok 2016, v některých případech za finanční rok 2015/2016 nebo 2016/2017.

Segment	Tržby subjektů (v mil. Kč)	Přibližné očištěné tržby za knihy – odhad v koncových cenách vč. DPH (mil. Kč)
velkoobchodní distributoři: Euromedia (cizí zboží), PEMIC, Kosmas, Beta-Dobrovský, Levné knihy...	2 700	4 000
nakladatelé s vlastní distribucí: Albatros Media, Euromedia (vlastní zboží), Grada a další (zejména odborná a populárně-naučná literatura)	2 600	3 250
učebnice	450	550
dovozci zahraniční literatury	415	650
vývoz literatury (zejména Slovensko)		-220
vzájemné přeprdeje distributorů, časové rozlišení apod.	-300	-420
celkový obrat (zaokrouhleno na 100 mil. Kč)		7 800

Uvedenou metodikou¹ vychází po zaokrouhlení takto kvalifikovaný odhad celkového objemu českého knižního trhu za poslední známé roční období přibližně na **7,8 miliard Kč** včetně DPH. Oproti naší předchozí roční zprávě došlo ke **zvýšení** velikosti tohoto trhu zhruba o 300 milionů Kč, tedy přibližně o **+4%**. V číslech jsou započteny i tržby subjektů za audioknihy a e-knihy. Jednotná metodika odhadu celkového obrátu knižního trhu nám umožňuje sestavit přibližnou časovou řadu jeho vývoje v posledních letech:

Rok	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Celkový obrat (mld. Kč)	7,2	7,2	7,5	7,8
Meziroční změna	±0%	±0%	+4%	+4%

Objem prodeje na českém knižním trhu tedy pravděpodobně pokračoval – v souladu s celkovou ekonomickou situací – druhým rokem po sobě v růstu stejným tempem. Jak vyplývá z kapitol 9 a 10, růstem o asi 40–50 milionů Kč se na tomto trendu podílely také audioknihy a e-knihy.

Poznámky

1. Pro odhad celkového objemu českého knižního trhu ve finančním vyjádření vycházíme ze zveřejněných tržeb knižních distributorů, což jsou velkoobchodní společnosti zásobující většinu koncového trhu až na výjimky jen

knihami. Tato data pak doplňujeme známými obraty nakladatelů, kteří distribuují své zboží vlastními silami. Odhad obratu v koncových prodejních cenách pak dopočítáváme na základě přibližného průměrného maloobchodního rabatu v různých segmentech trhu. Odečítáme odhadovaný export české literatury dle dostupných příloh hospodářských zpráv subjektů v různých segmentech a v paritě k odhadu dovozu české literatury do Slovenské republiky. Přičítáme obrat subjektů specializovaných na dovoz zahraniční literatury.

Při výpočtu těchto odhadů je dále potřeba zohlednit, že někteří distributoři zásobují rovněž vlastní sítě knihkupectví a mají svá internetová knihkupectví, i to, že někteří nakladatelé, využívající služeb distributorů, prodávají menší část své produkce přímo koncovým zákazníkům, a dále pak též fakt, že distributoři v omezené míře obchodují rovněž mezi sebou navzájem. V těchto případech jsou dané částky ve výsledovkách subjektů již započteny s rabatem, respektive dvakrát.

Je potřeba zdůraznit, že reálnost dosaženého výsledku není ověřitelná, protože kvůli neoddělitelnosti prodejních kanálů a provázanosti toků zboží může být například část zvýšení obratu některých subjektů – a tím pádem i celku – způsobena např. změnou rozsahu vzájemných přeprodejí (u distributorů) nebo rozšířením portfolia o neknižní zboží, ačkoli jsme je ve vyšší míře nezaznamenali.

b) Průměrná cena knihy

Stejně jako ve zprávách z dřívějších let musíme konstatovat, že průměrnou cenu papírové knihy, ani průměrnou cenu, jakou za knihu zaplatí zákazník v různých distribučních kanálech (klasická knihkupectví, internetový prodej, prodejny se zlevněnými knihami, učebnice apod.), dnes prakticky nelze zjistit, neboť nemáme k dispozici ani přesný počet prodaných svazků ani přesné informace o celkových realizovaných tržbách. Při odhadu průměrné ceny knihy se proto můžeme opírat pouze o čísla poskytnutá několika knihkupeckými či distribučními subjekty, jakkoliv jsme si vědomi toho, že nereprezentují všechny prodejní kanály. Při jejich interpretaci pak můžeme rovněž přihlídnout k časovým řadám, které od některých z těchto subjektů máme k dispozici.

Distribuce/knihkupectví/nakladatel – druh dat	2014	2015	2016
Řetězec prodejen Jan Kanzelsberger – průměrná <i>doporučená</i> cena	271	303	305
Řetězec prodejen Jan Kanzelsberger – průměrná <i>realizovaná</i> cena	262	264	265
Řetězec prodejen Kosmas – průměrná <i>realizovaná</i> cena	260	291	259
Knihkupectví Pistorius a Olšanská – průměrná <i>realizovaná</i> cena	226	253	259
E-shop Kosmas.cz – průměrná <i>realizovaná</i> cena	260	291	259
Průměrná realizovaná cena	252	274	261

Průměrná realizovaná cena knihy včetně DPH s vědomím všech výše popsanych zkráslení vychází tedy na 261 Kč. Lehce se zvyšuje rozdíl mezi průměrnou doporučovanou a průměrnou realizovanou cenou – 40 Kč (13,1% z doporučené ceny) v roce 2016 oproti 39 Kč (12,8% z doporučené ceny) roku 2015 a 9 Kč (3,3% z doporučené ceny) v roce 2014.

Zdroj: SČKN

4. DPH

Knihy jsou v ČR od roku 1993 zařazeny mezi zboží, na něž se uplatňuje nižší hladina DPH. Obě hladiny DPH se vyvíjely následovně:

Počátek platnosti	Snížená sazba	Základní sazba
1. 1. 1993	5 %	23 %
1. 1. 1995	5 %	22 %
1. 5. 2004	5 %	19 %
1. 1. 2008	9 %	19 %
1. 1. 2010	10 %	20 %
1. 1. 2012	14 %	20 %
1. 1. 2013	15 %	21 %
1. 1. 2015	10 %	21 %

V letech 2016 i 2017 tedy byla u tištěných knih v ČR uplatňována DPH 10%.

Zdroj: SČKN

DPH v Evropě v roce 2016

Země	Standardní	Knihy	E-knihy
Albánie	20 %	0 %	0 %
Belgie	21 %	6 %	21 %
Bulharsko	20 %	20 %	20 %
Česká republika	21 %	10 %	21 %
Dánsko	25 %	25 %	25 %
Estonsko	20 %	9 %	20 %
Finsko	24 %	10 %	24 %
Francie	20 %	5,5 %	5,5 %
Chorvatsko	25 %	5 %	25 %
Irsko	23 %	0 %	23 %
Itálie	22 %	4 %	4 %
Kypr	19 %	5 %	19 %
Litva	21 %	9 %	21 %
Lotyšsko	21 %	12 %	21 %
Lucembursko	17 %	3 %	17 %
Maďarsko	27 %	5 %	27 %
Malta	18 %	5 %	18 %

Německo	19%	7%	19%
Nizozemsko	21%	6%	21%
Norsko	25%	0%	25%
Polsko	23%	5%	23%
Portugalsko	23%	6%	23%
Rakousko	20%	10%	20%
Rumunsko	24%	9%	24%
Řecko	23%	6,5%	23%
Slovensko	20%	10%	20%
Slovinsko	22%	9,5%	22%
Španělsko	21%	4%	21%
Srbsko	20%	10%	10%
Švédsko	25%	6%	25%
Švýcarsko	8%	2,5%	8%
Velká Británie	20%	0%	20%

Zdroj: IPA, SČKN

5. NAKLADATELÉ

Letos jsme údaje od Národní knihovny ČR, která vede databázi všech českých knih (ČNB), zpřesňovali dotazníkovým šetřením. Sledovali jsme počet knižních titulů vydaných nakladatelstvím s vročením 2016. Jedná se tedy o počty titulů, jimž v roce 2016 nakladatelé nově přiřadili ISBN identifikátor.¹ Následující tabulka uvádí produkci největších nakladatelství v posledních třech letech. Jedná se o firmy s více než 100 tituly.

Nakladatelé podle počtu vydaných titulů v roce 2016

Firma	2016	2015	2014
1. Albatros Media*	1239	885	697
2. Euromedia Group**	468	560	474
3. MOBA	371	361	359
4. Grada Publishing***	365	339	348
5. Masarykova univerzita	353	191	343
6. Univerzita Palackého v Olomouci	316	288	310
7. Svojtka & Co.	273	183	258
8. Mladá fronta	159	186	190
9. Karolinum	152	–	–
10.–11. Argo	148	198	160
10.–11. Wolters Kluwer	148	116	104
12.–14. Nová forma	140	110	116
12.–14. Portál	140	179	145
12.–14. Nakladatelství ČVUT	140	142	158
15. Stanislav Juhaňák – Triton	136	126	108
16. Sloart	127	112	97
17. Tribun EU	126	133	144
18. Academia	115	–	–
19. Nová škola	106	100	114
20. Host	103	113	89
21. Vysoká škola báňská	111	123	165

* Pod tímto nakladatelským subjektem se sdružují nakladatelské značky Albatros, Coobook, Plus, Motto, XYZ, Edika, BizBooks, CPress, Computer Press, Management Press, B4U Publishing, Fragment, Egmont a Kniha Zlín.

** Knižní klub, Odeon, Ikar, Universum, YOLI, Esence, Pragma a Pikola.

*** Tento subjekt zahrnuje nakladatelské značky Grada, Cosmopolis, Alferia, Bambook.

Počet nakladatelství, která vydala více než 100 titulů, se od roku 2014 snížil z 31 na 21. Produkci spíše omezila většina univerzitních nakladatelství, naopak podstatný nárůst počtu titulů zazna-

menala zejména díky akvizici nových značek, zvláště nakladatelství Fragment, společnost Albatros Media. Podíl pěti největších společností na celkové titulové produkci (počtu vydávaných titulů) tak vzrostl na 18%.

Nakladatelé podle obratu

Poslední výsledovky ve Veřejném rejstříku a Sbírce listin, popřípadě novější údaje dodané samotnými nakladateli pro tuto zprávu, prozrazují, že pouze asi desítka společností s touto činností přesáhla v knižním sortimentu roční obrat 50 milionů Kč:

Nakladatelství	Převažující typ literatury	Celkový obrat (mil. Kč)	Tržby z prodeje vlastních knih (mil. Kč)*	Údaj za období
Albatros Media	různé	888	857	7/2016–6/2017
Euromedia Group	různé	1 348	581	2016
Grada	různé	170	167	2016
Fraus	učebnice	126	109	2015
Svojtka & Co.	dětská	97	97	2016
Nová škola	učebnice	69	69	2016
Host	beletrie	54	54	2016
Jota	různé	53	53	2016

* Jsou-li dle výkazu zisku a ztrát či přílohy k účetní závěrce oddělitelné od ostatních výnosů.

Dalších několik nakladatelství pak dosahuje velkého obratu díky tržbám za distribuci či prodej knih jiných nakladatelů, případně jiných služeb či zboží, od nichž nedokážeme tržby za vlastní knihy oddělit: Slovart (včetně distribuce zahraniční literatury), Portál (včetně časopisů a knihkupectví), BB/art (včetně prodejen Comicspoint), SPN (včetně např. výnosů z pronájmu), ANAG (včetně knihkupectví a časopisů) a Tarsago (bývalý Reader's Digest – naposledy za rok 2014 tržby 204 mil. Kč včetně různého neknižního zboží).

Neznámé zůstávají aktuální tržby dalších nakladatelství, která mohou patřit do uvedeného žebříčku: Argo (naposledy za rok 2013 tržby 98 mil. Kč), MOBA (naposledy za rok 2013 tržby 45 mil. Kč), Mladá fronta (naposledy za rok 2011 tržby za knihy 57 mil. Kč), Wolters Kluwer (naposledy za rok 2014 tržby za prodeje tištěných produktů, tedy knih a časopisů, 57 mil. Kč), Pavel Dobrovský – BETA a Knihy Omega ze skupiny Dobrovský (známy jsou pouze tržby celých maloobchodních řetězců), Harlequin a HarperCollins (značky vydávané společností HarperCollins Polska, importované na český trh).

I přes absenci některých informací můžeme konstatovat, že český nakladatelský trh je zatím stále podstatně méně koncentrován než v mnoha evropských zemích. Za míru koncentrace můžeme považovat podíl prvních pěti největších nakladatelství na celkovém obratu národního knižního trhu. V České republice tvoří celkový obrat pětice Albatros Media (už po započtení akvizice nakladatelství Egmont a Kniha Zlín do skupiny), Euromedia Group (za prodej vlastního zboží), Grada, Fraus a Argo (pravděpodobně 5. největší nakladatel) přibližně 40% trhu tuzemské literatury (asi 1,8 mld. Kč z odhadovaných 4,5 ml. Kč celkových tržeb na knižním trhu v nakladatelských cenách). Pro srovnání: v řadě evropských zemí je podíl nejsilnější pětice podstatně vyšší (např. již v roce 2011 byl ve Finsku 95%, ve Francii 69%), v některých však naopak nižší, jako např. na výrazně rozdrobeném nakladatelském trhu v Německu

(18,5 % v roce 2012).² Ve Velké Británii činil v prvním pololetí 2017 podíl první „pětky“ nakladatelů 47%.³

Poznámky

1. Vyhnuli jsme se započítání dotisků, které by měly mít stejné ISBN jako v letech předchozích, vyřadili on-line publikace či časopisy a současně se nám do součtu přiřadila druhá a další, např. přepracovaná, vydání, jež mají nová ISBN. Zatím také do součtů nezařazujeme e-knihy, u nichž má vlastní ISBN každý formát.

2. *Who Owns the World's Media?: Media Concentration and Ownership around the World*, Oxford University Press; 1 edition, January 6, 2016, ISBN 978-0199987238

3. *The Bookseller*, vydání z 21.7.2017

Zdroj: SČKN

6. STÁTNÍ PODPORA

Prostředky přidělené v rámci grantů v daném kalendářním roce

Projekty grantových okruhů, které jsou dotovány v rámci výběrového dotačního řízení z prostředků vyčleněných z rozpočtu MK pro program „Kulturní aktivity“.

	2013	2014	2015	2016
Česká beletrie	3 200	4 740	4 994	4 886
Překlady	2 000	2 340	2 989	3 083
Dětské knihy	800	920	1 207	1 973
Periodika	11 350	12 920	12 883	13 600
Sborníky	60	–	–	–
Ostatní projekty / literární akce	4 590	6 080	6 399	6 646
Priority MK / Mimořádné dotace	200	1 200	xxx	530
Překlady českých knih	3 000	3 000	4 000	5 189
Česká knihovna	6 000	5 000	5 500	5 500
CELKEM	31 000	36 200	37 972	41 407

Počet udělených grantů

	2015	2016
Česká beletrie	116	91
Překlady	69	62
Dětské knihy, komiks	20	37
Periodika	21	20
Ostatní projekty / literární akce	38	39
Priority MK / Mimořádné dotace	6	2
Překlady českých knih	82	134

Z dat vyplývá, že se postupně zvyšuje podpora dětských knih a překladů českých knih do zahraničí.

Grantové prostředky ze Státního fondu kultury ČR

Podporou kultury se zabývá také SFK, bohužel z jeho údajů nelze přesně určit, jaká část byla použita na podporu vydávání knih a knižní kultury obecně. Celkové rozdělení prostředky pro 343 projektů činily 20 205 000 Kč.

Zdroj: MKČR

7. KNIŽNÍ VELKOOBCHOD

V letech 2016 a 2017 pokračovalo posilování pozic zavedených distribučních společností. Hlavní postavení v této oblasti nadále zauímají firmy Euromedia Group, Kosmas a PEMIC BOOKS.

Lídr knižního velkoobchodu, společnost **Euromedia Group** ze skupiny Rockaway, rozšiřuje svou působnost a významně posiluje svůj vliv v oblasti kamenných poboček. Skupina Rockaway koupila v září 2017 maloobchodní síť 26 knihkupectví Neoluxor. Euromedia Group koupila již v červnu distributora cizojazyčných knih Folio a společnost Bookretail, která provozuje e-shop Levneucebnice.cz. K vlastním tradičním a na trhu již zavedeným nakladatelským značkám, jako Knižní klub, Odeon, Ikar, Universum a YOLI, přibýly v roce 2016 značky Esence, Pragma a v roce 2017 Pikola. Ve výhradní distribuci Euromedia Group jsou mimo jiné nakladatelství Domino, Fortuna Libri, Brána, Galatea, Panteon či Noxi. Společnost organizuje každoročně na podzim akci Knihománie. Tento distributor zásobuje také prodejny Tesco.

Stále silnější postavení na trhu má skupina **Albatros Media**, která dodává knihkupcům produkci vlastních nakladatelských značek, jimiž jsou Albatros, Cooboo, Plus, Motto, XYZ, Edika, BizBooks, CPress, Computer Press, Management Press, B4U Publishing a Fragment. V roce 2016 posílila skupina své postavení v oblasti dětských knih akvizicí knižní divize vydavatelství Egmont, v roce 2017 pak do ní přibýlo významné nakladatelství beletrie Kniha Zlín. Do skupiny Albatros Media patří také on-line prodejci elektronických knih eReading a od října 2016 také Palmknihy.

Společnost **Kosmas** zajišťuje mimo jiné výhradní distribuci nakladatelství Argo, Paseka, Prostor, Torst a svůj záběr na knižním trhu se snaží rozšiřovat získáváním co nejpestřejší a široké žánrové produkce do své výhradní distribuce. Kosmas organizuje dvakrát ročně akci Velký knižní čtvrtek a jednou ročně Velký audioknižní čtvrtek. Tato distribuční společnost posiluje své postavení také v retailu: v roce 2017 nasadila novou verzi svého e-shopu Kosmas.cz a otevřela další kamenná knihkupectví, čímž rozšířila svou celorepublikovou maloobchodní síť na 22 poboček.

Významné postavení v distribuci knih má skupina **PEMIC BOOKS**. Nejvýznamnější nakladatelství v jejich výhradní distribuci je nakladatelství Bookmedia. Tento distributor provozuje moderní logistické centrum, které mu umožňuje v krátkém čase dodávat velké objemy zboží. Zajišťuje také dodávky do sítí Albert a Makro.

Další společností, která zajišťuje distribuci knih většiny nakladatelů, je **Pavel Dobrovský – BETA**. Zajišťuje výhradně také dodávky např. nakladatelství Talpress. Do této skupiny patří i nakladatelství BETA a maloobchodní síť Dobrovský, které mají v současnosti dohromady již 25 kamenných prodejen (viz dále část o knižním maloobchodu). V návaznosti na rostoucí potřebu rychlého a pohodlného objednávání zboží společnost v roce 2017 zavedla nový, modernější systém B2B.

V roce 2017 došlo k ukončení činnosti distribuce Nakladatelský servis a některé jejich výhradní dodavatele postupně přebírá společnost Kosmas.

Vlastní přímé zásobování si zajišťují i některá z dalších větších nakladatelství, např. Grada Publishing, Portál nebo Alpress. Knihy z produkce těchto nakladatelství však zpravidla distribuují také velkoobchodní společnosti Euromedia Group a PEMIC BOOKS.

Skupina **Grada Publishing** posiluje vlastní značky, které usnadňují orientaci konečných spotřebitelů v jejich produkci: Grada, Cosmopolis, Bambook, Alferia. V roce 2017 zahájila provoz e-knihovny Bookport.

Společnost	Převažující typ literatury	Celkový obrat (mil. Kč)	Tržby z distribuce knih (mil. Kč)*	Maloobchod (vlastní prodejny)	Údaj za období
Euromedia Group	různé	1 348	767	ve skupině	2016
PEMIC	různé	623	595	ano	2015/2016
Kosmas	různé	604	604	ano	2016
Bookretail	učebnice	182	172	ano	2016

* Tržby za cizí zboží

Zdroj: SČKN

8. KNIŽNÍ MALOOBCHOD

V České republice je asi 520 „kamenných“ knihkupectví se všeobecnou nabídkou, z toho více než 200 v rámci největších knihkupeckých řetězců. Knihy jsou součástí nabídky většiny hypermarketů (Tesco, Billa, Albert, Kaufland a Globus) a zároveň také tvoří doplňkový sortiment několika dalších desítek prodejen, jejichž většinová komodita je zcela odlišná (literární kavárny, čajovny, hobby markety apod.).

V důsledku neustále se zvyšujícího tržního podílu on-line prodejců knih a expanze významných knihkupeckých sítí dochází k rychlému poklesu počtu nezávislých knihkupců. Zde se projevuje také faktor stárnoucí populace a určité neatraktivnosti podnikání pro mladou generaci – hlavně z hlediska obtížné ekonomické udržitelnosti prodejen.

Kamenná knihkupectví

Kanzelsberger

Počtem prodejen (celkem 58) je největší knihkupeckou sítí Kanzelsberger. Pod touto značkou provozuje 56 prodejen, v Brně pak 2 prodejny pod tradiční značkou Barvič a Novotný. V roce 2017 proběhla rozsáhlá rekonstrukce interiéru v prvorepublikovém duchu v knihkupectví Barvič a Novotný v Brně na České ulici.

Neoluxor, Neopalladium, Neoluxor Books (sít' Luxor)

V současné době patří pod tuto maloobchodní síť celkem 26 prodejen v obchodních centrech. Tato obchodní síť má významné postavení především v Praze, kde provozuje 13 knihkupectví, z nichž Palác knih Luxor je největším knihkupectvím ve střední Evropě. V roce 2017 došlo ke změně vlastníka a síť byla začleněna do skupiny Rockaway, která je rovněž vlastníkem společnosti Euromedia Group, a proto se v této síti předpokládá posílení pozic této distribuce, vlastníci i několik významných nakladatelských značek (viz výše v částech 5 a 7).

Levné knihy

Maloobchodní síť provozuje pod značkou Levné knihy více než 50 prodejen po celé republice. Tradiční Levné knihy jsou zaměřené na prodej zlevněných knih a významnou roli v jejich prodeji hraje doplňkový sortiment: hračky, hudební nosiče, dárkové předměty, bytové dekorace atd.

Kosmas

Společnost provozuje v roce 2017 už 22 knihkupectví, z toho 7 prodejen v obchodních centrech. V samotné Praze má 5 prodejen. Roku 2017 převzala od nezávislých knihkupců prodejny v Sušici a v Moravských Budějovicích. Tato maloobchodní síť se snaží zachovat obchody na tradičních místech i v menších městech, ale nebrání se ani rozšiřování své působnosti i v obchodních centrech.

Knihy Dobrovský

Firma Dobrovský se při budování sítě zaměřuje na obchodní centra, z minulosti má ovšem také prodejny mimo ně. V současné době má již 25 prodejen, většinou velkometrážních, a je nejsilnějším konkurentem sítě Luxor, hlavně mimo Prahu. Tato obchodní skupina rovněž vlastní nakladatelství Knihy Omega, které vzešlo z poptávky zákazníků po klasické české i světové literatuře, jejíž nová vydání na trhu dlouhodobě scházela. Nakladatelství vydává ročně více než 100 titulů, které distribuují všechny společnosti i do knihkupectví mimo tuto maloobchodní síť. Zároveň dochází také k posilování pozice značky i na internetovém trhu (Knihydobrovsky.cz).

Pavel Dobrovský – BETA

Distribuční firma Pavel Dobrovský – BETA provozuje vedle nakladatelství současně také 10 maloobchodních prodejen.

Academia knihkupectví

Organizace zřízená Československou akademií věd provozuje 6 prodejen v Praze, Brně a Ostravě.

Knihcentrum

Maloobchodní síť je úzce součástí skupiny distribuční společnosti PEMIC BOOKS. V současné době má celkem 10 prodejen, největšími jsou Dům knihy v Ostravě a v Praze v obchodním centru Centrum Černý Most.

Karmelitánské nakladatelství

Toto nakladatelství provozuje síť 12 vlastních prodejen, jejichž žánrové zaměření je poměrně úzké.

Knižní maloobchodní řetězce podle počtu provozoven v ČR k 30. 9. 2017

Provozovatel	Značka	Počet prodejen	Z toho v OC	Velkoobchodní činnost	E-shop
Dobrovský s. r. o.	Knihy Dobrovský	25	19	ne	Knihdobrovsky.cz
Kanzelsberger a. s.	Kanzelsberger	58	16	ne	Dumknihy.cz
Karmelitánské nakladatelství s. r. o.	Karmelitánské knihkupectví	12	0	ano	Kna.cz
Knihcentrum cz s. r. o.	Knihcentrum	10	4	ne	Knihcentrum.cz
Kosmas s. r. o.	Kosmas	22	7	ano	Kosmas.cz
Levné knihy a. s.	Levné knihy	přes 50	23	ne	Levneknihy.cz
Neoluxor s. r. o. Neopalladium s. r. o. Neoluxor Books a. s.	Neoluxor Neopalladium Neoluxor Books	26	20	ne	Neoluxor.cz
nezávislá knihkupectví	nezjištěno	300	nezjištěno	ne	nezjištěno
Pavel Dobrovský – BETA s. r. o.	BETA – Dobrovský	10	6	ano	Knihy.cz, Dobrovsky.cz
Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.	Academia knihkupectví	6	0	ne	Academia.cz/eshop

Internetová knihkupectví

V roce 2016 nevstoupil na trh on-line prodeje knih žádný významný hráč a jednotlivá internetová knihkupectví si drží své pozice, první tři místa zůstala beze změny. Post nejnavštěvovanějšího internetového knihkupectví obhájil internetový obchod Kosmas.cz, druhé místo udržel obchod Megaknihy.cz (provozovatel Internet Handel s.r.o.) a třetí Knihydobrovský.cz.

Prodej knih v on-line knihkupectvích je stále významnější součástí celého knižního trhu a jejich podíl na celkovém prodeji se neustále zvyšuje. Provozující společnosti výrazně investují hlavně do zlepšování svých služeb zákazníkům a stále rozšiřují také odběrná místa svých zásilek.

Nejnavštěvovanější internetová knihkupectví v ČR.

(Zdroj: Alexa.com, říjen 2017)

- Kosmas.cz
- Megaknihy.cz
- Knihydobrovsky.cz
- Levneucebnice.cz
- Neoluxor.cz
- Martinus.cz
- Knihcentrum.cz
- Bux.cz
- Palmknihy.cz
- Albatrosmedia.cz

Mezi nejvýznamnější prodejce e-knih v ČR roku 2016 patří následující internetové obchody

(obchodní značky podle abecedy):

- ABZ knihy
- Alza.cz
- eBux.cz
- eReading.cz
- Kosmas.cz
- Martinus.cz
- Palmknihy.cz

Mezi nejvýznamnější prodejce audioknih ke stažení v ČR roku 2016 patří následující internetové obchody

(obchodní značky podle abecedy):

- Alza.media.cz
- Audioteka.cz
- Kosmas.cz

Zdroj: SČKN

9. E-KNIHY

Celkový prodej e-knih v roce 2016 nadále rostl, a to rychleji než prodej fyzických knih. Dosáhl hodnoty 118 milionů (meziroční růst 12%). Tím dosáhl 1,5% podílu na celkovém obratu českého knižního trhu. Prodáno bylo více než 1 milion kusů e-knih. Obrat za prodej e-knih zahrnuje i prodej zahraničním zákazníkům, především slovenským. Tyto nákupy tvoří 5–10% z celkového obratu e-knih.¹

Sortiment a ceny e-knih

V roce 2016 nabízela knihy v elektronické podobě většina významných tuzemských nakladatelů (300 subjektů). Celkově bylo na konci roku 2016 dostupných zhruba 16 500 titulů. V elektronické podobě byla k dispozici převážná většina nejprodávanějších titulů, což dokládají i žebříčky nejprodávanějších e-knih a tištěných knih, které se z větší části v roce 2016 kryly.

Průměrná cena e-knihy se roku 2016 pohybovala u beletrie okolo 62% ceny tištěné knihy. Průměrná cena elektronických učebnic a odborné literatury je vyšší a dosahuje maximálně 15% slevy oproti tištěné knize.

Pro další rozvoj prodeje e-knih je nepříznivá vysoká sazba DPH (21%), která znevýhodňuje elektronickou knihu oproti fyzické. Poté, co Česká republika odmítla návrh Evropské unie na snížení DPH na e-knihy na úroveň fyzických knih, je další vývoj v tomto směru nejasný.²

Oblíbené žánry

Nejprodávanějším žánrem u e-knih jsou nadále „detektivky a napětí“, následuje „sci-fi a fantasy“ a „romány pro ženy“. Z naučné literatury byl největší zájem o e-knihy o osobním rozvoji.

Top bestseller v roce 2016:³

Ve službách zla / Robert Galbraith

Grey / E. L. James

Zabiják Anders / Jonas Jonasson

Bábovky / Radka Třeštíková

Velké problémy v Malém Vietnamu / František Kotleta

Čtenáři elektronických knih

Mezi čtenáři e-knih dlouho dominovali muži. Dle údajů prodejců v roce 2016 byl poměr čtenářů elektronických knih vyrovnaný.⁴

Prodejci e-knih na českém trhu

Počet prodejců e-knih v roce 2016 stagnoval. Mezi významné prodejce e-knih patří specializované e-knižní obchody jako eReading, Palmknihy, obecné e-shopy jako Alza.cz, tradiční on-line knihkupectví jako Kosmas.cz, Bux.cz, Martinus.cz nebo nakladatelské weby jako Flexibooks.cz a Grada.cz. V roce 2016 fúzoval jeden z prvních prodejců e-knih Rajknih.cz s prodejcem eBux.cz.

Prodej elektronických učebnic

Využívání elektronického obsahu pro výuku v regionálním školství je v ČR ve srovnání se sousedními zeměmi (jako je např. Německo nebo Rakousko) relativně vysoké. Na tom se podílejí jak elektronické knihy a interaktivní učebnice (obsahují kromě textů i multimediální obsah a interaktivní procvičování) soukromých nakladatelů, tak celá řada digitálních učebních materiálů zpracovávaných samotnými učiteli v rámci různých grantů. Počet žáků, využívající v nějaké podobě elektronický obsah ve výuce ve školách nebo v rámci domácí přípravy, může činit v průběhu jednoho měsíce řádově stovky tisíc.

Elektronické učebnice jsou nabízeny ve většině případů formou vlastního SW řešení jednotlivých nakladatelů. Jednou z mála otevřených platforem pro šíření interaktivních učebnic je platforma Flexibooks společnosti Fraus Media. Údaje o celkovém objemu prodeje elektronických učebnic a odborné literatury chybí, ovšem celkový objem lze řádově odhadnout na přinejmenším desítky milionů korun.

Poznámky

1. Na Alza.cz tvořil nákup ze Slovenska 12% obratu.
2. <https://www.thebookseller.com/news/delay-eu-e-book-vat-negotiations-572161>
3. Dle údajů z Kosmasu, eReadingu, Palmknih a Alza.cz.
4. 51% muži, 49% ženy dle údajů Alza.cz.

Zdroj: SČKN

10. AUDIOKNIHY

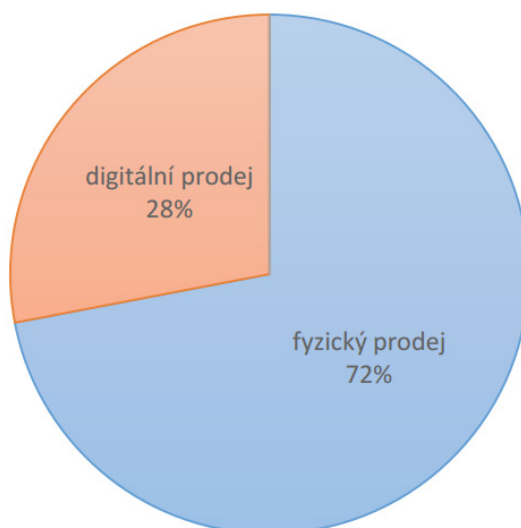
Objem trhu v roce 2016

Celkový objem trhu vychází ze součtu hlášení fyzických a digitálních prodejů členských firem AVA s jeho následným přepočtem na koncové ceny včetně DPH. Jeho hodnota je 111 879 560 Kč. Proti roku 2015 se jedná o nárůst o 36,91 %. Důvodem jsou jednak rostoucí tržby u většiny vydavatelů a také přičtení dat nového subjektu ve statistikách za rok 2016 – Albatros Media.

Fyzický prodej	80 715 380 Kč
Digitální prodej	31 164 180 Kč
Celkem	111 879 560 Kč

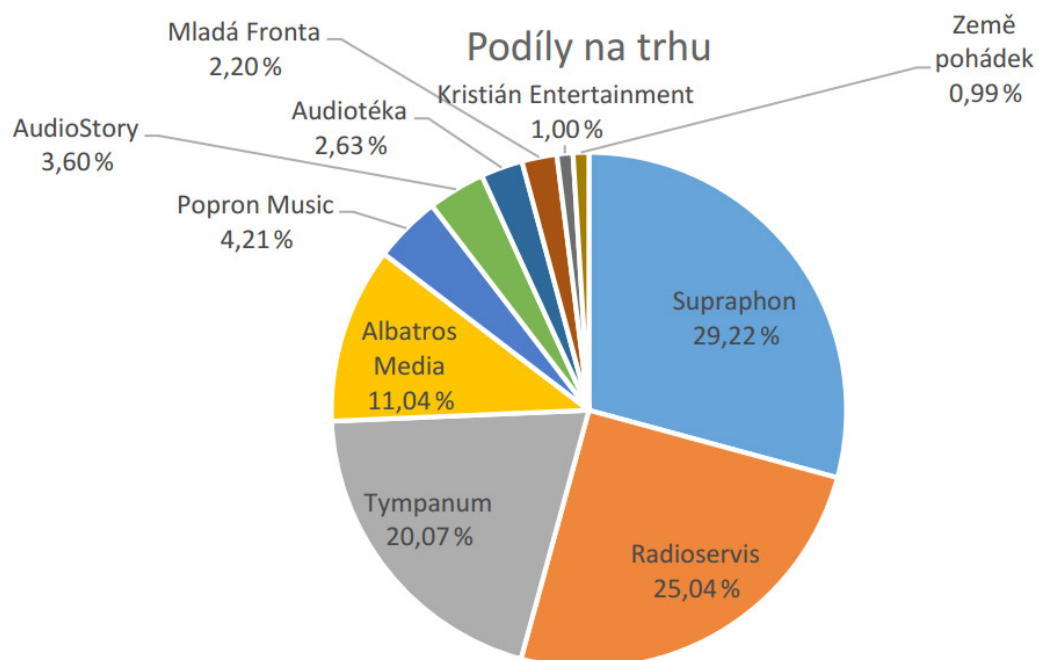
Způsoby distribuce v roce 2016

I když je prodej fyzických nosičů stále převažující formou distribuce, jeho podíl meziročně mírně klesl a v roce 2016 představuje 72 %.

Podíly na trhu

Třemi nejsilnějšími vydavateli audioknih a mluveného slova byli v roce 2016 Supraphon (29,21 %), Radioservis (25,03 %) a Tympanum (20,07 %). Výrazně je zastoupen ještě Albatros Media (11,04 %). Ostatní vydavatelé se o zbývající podíl na trhu dělí takto: Popron Music (4,21 %), AudioStory (3,60 %), Audiotéka (2,63 %), Mladá fronta (2,20 %), Kristián Entertainment (1,00 %) a Země pohádek (0,99 %).

Tituly v roce 2016

Roku 2016 vyšlo u vydavatelství, která přispěla do statistik, 172 nových titulů. To je ve srovnání s předešlým rokem o polovinu více.

Zdroj: AVA

11. KNIHOVNY

Prostor pro poskytování knihovnických a informačních služeb obyvatelům poskytuje zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), který rovněž vymezuje a přizpůsobuje legislativní úpravu oblasti knihovnictví požadavkům současného společenského i technologického vývoje.

Dle evidence vedené Ministerstvem kultury ČR bylo v roce 2016 v České republice **5 354 knihoven**.

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet knihoven	5 408	5 401	5 381	5 360	5 354	5 353
Počet registrovaných čtenářů (v tisících)	1 462	1 450	1 430	1 437	1 413	1 372
Počet výpůjček (v tisících)	67 220	66 259	64 208	62 614	60 044	58 204
Prostředky na nákup knihovního fondu v Kč	309 673 371	305 818 366	322 919 344	od 2014 neuvádí		

Dle výše uvedeného zákona tvoří systém knihoven v ČR:

- a) knihovny zřízené Ministerstvem kultury ČR (Národní knihovna ČR, Moravská zemská knihovna a Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana),
- b) krajské knihovny zřízené příslušným orgánem kraje,
- c) základní knihovny zřízené příslušným orgánem obce nebo jiným zřizovatelem,
- d) specializované knihovny.

Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) se stal od roku 2016 partnerem SČKN v rámci kampaně na odporu knihy *Kniba ti sluší* a spolupráce s knihovnami se prohloubila i v roce 2017, kdy se SČKN začal SKIP spolupracovat i při šíření katalogu *Nejlepší knihy dětem*.

Zdroj: Nipos, SČKN

12. KNIŽNÍ VELETRHY

Nedílnou součástí knižního oboru jsou knižní veletrhy a nejrůznější knižní prodejní akce a festivaly. Mezi nejznámější patří Svět knihy Praha a Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě.

Svět knihy Praha

Mezinárodní knižní veletrh a literární festival Svět knihy Praha patří mezi akce s celorepublikovým záběrem, které jsou zaměřeny na vyváženou komerční i kulturní prezentaci. Veletrh se koná od roku 1995 a je velmi populární mezi širokou čtenářskou veřejností. Doprovodný literární festival nabízí celou řadu programů – odborných seminářů a konferencí, ale i setkání se spisovateli a autorská čtení, prezentace nakladatelských domů, oceňování edičních a tvůrčích počinů. Probíhá každoročně v květnu.

V roce 2016 se Svět knihy rozloučil s dlouholetou ředitelkou Danou Kalinovou a veletrh roku 2017 již proběhl pod vedením nového ředitele Radovana Auera.

Svět knihy Praha	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet vystavovatelů	319	416	322	395	339	409	393	407	396
Počet stánků	202	194	211	195	192	191	194	193	205
Plocha (m ²)	3 291	2 930	3 016	3 239	2 984	3 203	3 009	3 218	3 412
Počet návštěvníků	35 000	40 000	38 000	36 000	36 000	38 000	38 000	42 000	44 000

Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě

Veletrh se v Havlíčkově Brodě koná od roku 1991. Jeho prvotním cílem bylo zprostředkování kontaktů mezi nově vznikajícími nakladateli a knihkupci. V průběhu let se k Podzimnímu knižnímu veletrhu přidružilo mnoho doprovodných programů. Akce bývá vždy hojně navštěvována čtenáři. Organizátorkou celé akce je Markéta Hejkalová.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet vystavovatelů	158	161	170	165	165	163	165	179
Počet návštěvníků	13 000	14 000	15 000	15 000	14 500	16 000	16 500	17 000

Další knižní trhy

Od roku 2011 se koná Ostravský knižní veletrh a v Lysé nad Labem probíhá Polabský knižní veletrh. V Praze pořádají menší nakladatelé Knihex, který se prezentuje jako knižní jarmark za doprovodu workshopů, autorských čtení, křtů i divadla. Svou stabilní cílovou skupinu si našel i projekt Tabook v Táboře, který se již od roku 2012 úspěšně profiluje jako festival nezávislých nakladatelů spojený s knižní nabídkou.

Zdroj: SČKN

13. KAMPANĚ A PROJEKTY PROPAGUJÍCÍ ČETBU KNIH

Podpoře četby se věnuje řada dlouhodobých projektů i jednorázových kampaní a festivalů. Stále silnějším trendem se zdá být vznik akcí, jejichž marketing míří na zvýšení objemu prodeje. Některé akce se věnují jen specifickému okruhu literatury: básnické a recitační festivaly Ortenova Kutná Hora či Šrámkova Sobotka nebo sci-fi a fantasy Festival fantazie v Chotěboři. Jiné akce mají obecnější charakter:

Knih ti sluší (Knihatislusi.cz)

Jedná se o kampaň SČKN, jejímž cílem bylo oslavit Světový den knihy a autorských práv. V knihkupectvích se v týdnu před 23. 4. konala různá autorská čtení a knihkupci dávali svým čtenářům dárky. Symbolem kampaně, jejímž cílem bylo obrátit pozornost ke knihám a zákazníky přivést zpět do kamenných knihkupectví, byl červený terčík s logem. Součástí akce byla i soutěž pro dětské kolektivy s názvem Objevte své knihkupectví. Kampaň měla i charitativní rozměr – vybraly se finanční prostředky pro Nadaci Leontinka, které byly využity na převod literárních textů do formátů pro nevidomé.

Nejlepší knihy dětem (Nejlepsiknihydetem.cz)

SČKN ve spolupráci s Českou sekcí IBBY vytváří projekt, jehož hlavním cílem je vydávání výročního katalogu doporučené nové původní české literatury pro děti a mládež s názvem Nejlepší knihy dětem. Pro orientaci v záplavě nových knižních titulů pro děti slouží tento katalog nejen knihovnám, školám, univerzitám, knihkupcům, ale především rodičům a širší veřejnosti. Součástí tohoto projektu jsou i autorská čtení na knižních veletrzích.

Rosteme s knihou (Rostemesknihou.cz)

Kampaň byla zahájena na podzim roku 2005 společností Svět knihy, jako nekomerční aktivita založená na spolupráci s knihovnami, školami, literárními časopisy i nakladatelstvími. Projekt je součástí mezinárodní skupiny EU Read.

Celé Česko čte dětem (Celeceskoctedetem.cz)

Inspirací pro vznik projektu je obdobný úspěšný program Celé Polsko čte dětem, který rodiče nabádá, aby každý den dětem četli každý den a nahlas.

Čtení pomáhá (Ctenipomaha.cz)

Projekt pomáhá rozdělít každý rok miliony korun na dobročinné účely. O tom, kdo pomoc obdrží, rozhodují dětská čtenářská komise. Každé dítě, které se do projektu zapojí, získá po přečtení některé ze seznamu vybraných knih kredit 50 Kč, jež může věnovat na jeden z nominovaných dobročinných projektů.

Měsíc autorského čtení (Autorskecteni.cz)

Jedná se o v současnosti největší český literární festival, který se od roku 2000 pravidelně v období letních prázdnin rozrostl z Brna do Ostravy, Wrocławu a Košic a jenž představuje i zahraniční autory.

Festival spisovatelů Praha (Pwf.cz)

Kořeny tohoto festivalu jsou spjaty s osobou Michaela Marche a sahají až do roku 1980. Od roku 1991 tento festival pravidelně prezentuje v České republice zahraniční autory.

Děti, čtete? (Meander.cz/detictete)

Festival čtení a divadla je spojený s výstavou originálů ilustrací a knih pro děti. Je určen školním třídám, školám, rodičům a všem dětem. V průběhu festivalu se příběhy objevují nejen v podobě autorských čtení, ale i divadel a výtvarných workshopů. Nechybějí ani filmy a hudební vystoupení a vernisáž výstavy ilustrací knih obsažených v katalogu *Nejlepší knihy dětem*.

Praha – město literatury (Prahamestoliteratury.cz)

Projekt na podporu pražského literárního života, který vznikl v roce 2009 z iniciativy Městské knihovny v Praze a Českých center.

Listování (Listovani.cz)

Projekt scénického čtení LiStOVáNí představuje každý měsíc nový titul a v zhruba hodinovém divadelním představení s rekvizitami, kostýmy a hudbou se snaží divákům představit knihu z nového úhlu.

Den nepřečtených knih (Denneprectenychknih.cz)

Kampaň knihkupectví Martinus.cz tvrdí, že běžný Čech má ve své knihovně 30 nepřečtených knih, a vyzývá k přečtení jedné z nich. Lze se také inspirovat čtenářskými tipy, jak číst a udělat si svůj Den nepřečtených knih každý den.

Velký knižní čtvrtek (Velkyctvrtek.cz)

Kampaň firmy Kosmas na podporu kvalitních knížek. V říjnu a v březnu jsou v knihkupectvích i mimo ně propagovány vybrané kvalitní tituly, které se ocitnou na pultech během jednoho čtvrtka. Kosmas zahájil podobný projekt s audioknihami tzv. Velký audioknižní čtvrtek.

Knihománie (Knihomanie.cz)

Jde o kampaň firmy Euromedia Group, která od podzimu roku 2013 současně v 250 českých knihkupectvích i mimo ně propaguje 22 vybraných knižních novinek. Po dobu jednoho měsíce k nákupu těchto knih obdrží zákazníci dárek.

Přivedme děti zpátky ke čtení

Novinkou v roce 2015 se stala akce nakladatelství Albatros Media s prodejním řetězcem Albert, při níž byla ve spolupráci s Českou televizí vydána speciální edice osmi nejúspěšnějších titulů českých večerníčků v knižní podobě (*Říkání o víle Amálce, Káťa a Škubánek, Kryšáci* aj.). V období srpna a září zákazníci získávali zdarma za určitý objem nákupů body a za ně mohli obdržet výtisk dětské knihy. Pro úspěch akcí zúčastněné subjekty zopakovaly s jinými knižními tituly i v roce 2016.

Zdroj: SČKN